

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

385.85

Hely

Idő

"1921"

Személy

Szerző:

Cím: A főváros ingyen akarja megkapni a Közúti vasutat

Forrás:

Világ

Bp.
(Hely)1921. 9. 30
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Közp. nyomt. XX. cs.

A főváros ingyen akarja megkapni a Közúti vasutat

városi háziyomda 1920

A főváros közgyűlése tudvalevően felmondta a Közúti vaspályatársaság területihasználati szerződését, úgy, hogy — ha valami közbe nem jön — 1923 január 1-én a fővárosé lesz a vasút. A vasút átvétele a területihasználati szerződés értelmében bizonyos megváltási formalitásokhoz van kötve. Így például a vasút átvétele után a főváros törleszti a vasut 75.5 millió koronát kitevő részvény- és kötvénytőkéjét. Ezenkívül pedig fizeti a részvényeseknek 1948 végéig, a vasúti koncesszió lejártáig, az átlagosztalékot, mely a főváros szerint, csak valamivel több 7 százaléknál. A megváltási tárgyalásoknak mostanában kell majd megindulniok és most kell majd kiderülnie annak, hogy tulajdonképpen mibe is kerül a fővárosnak, a „Közúti” és hogy megváltás fejében mennyit is kapnak a közúti részvényesei a fővárostól?

Mi úgy látjuk, hogy ezen a ponton a részvényeseket nagy meglepetés fogja érni, mert a városházán az a nízus, hogy a főváros teljesen ingyen kapja meg a Közúti vasutat. A városházán azt mondják, hogy a „Közúti” részvényeseinek követeléseivel szemben a fővárosnak is vannak követelései. A koncessziós szerződés ugyanis úgy intézkedik, hogy a vasúttársaság üzemképes, használható állapotban köteles átadni a vasutat a fővárosnak. A városházán azonban azt mondják, hogy a Közúti vaspálya 1918 novemberében, amikor a vasutat szocializálták: nem volt üzemképes állapotban és legalább 71 millió koronás beruházásra lett volna szükség, hogy a vasutat üzemképessé tegyék. Ha a főváros egyszerre akarja lefizetni a vasutba beruházott részvény- és kötvénytőkéit, valamint az átlagosztalékot, akkor mindössze 90 millió korona lenne a főváros fizetnivalója. Ezzel szemben a főváros 71 millió koronát követel a vasúttársaságtól, ami azt jelenti, hogy a „Közúti” részvényesei nettó tizenkilencmillió koronát kapnának a vasutjokért, ha ugyan más követelése a fővárosnak nem lenne.

De a fővárosnak más követelése is van. Így

például a nyugdíjalaphoz való hozzájárulás címén 20—25 millió koronát követel. Azután meg a Budapesti Egyesített Vasutak deficitjét is a részvényeseknek kell majd egyszer megfizetni. Ez így első hallásra egészen különösnek és furcsának tetszik, de mégis igaz, mert hiszen kormányrendelet van róla. Sokáig úgy látszott, hogy a deficitet mindössze csak az állam 150—170 millió koronára tehető követelése fogja gyarapítani. Az a rendelet azonban, amellyel a kereskedelmi miniszter megengedte, hogy a viteldíjat jelentősen fölemeljék: lényegesen változtatott a helyzeten. Ez a rendelet ugyanis kimondja azt is, hogy a villamosvasutak vezetősége a tarifaemelésből származó többletjövedelemből az alkalmazottak fizetésemelésén kívül tartozik fizetni a főváros területihasználati részesedését is. Ez a részesedés pedig, ha a szerződés betűi szerint akarják megállapítani: elég csinos összeg. A közútinak ugyanis, amely az 1917. évi bruttó bevétel után már 12 százalékos részesedést fizetett, a tarifaemelés után körülbelül 64 millió koronát kellene fizetnie részesedés címén a fővárosnak, míg a Városi Villamos vonalainak bruttó bevételei után csak 4 százalékos részesedés járt a fővárosnak. A főváros azonban, mely a villamos vasutak szocializálása óta semmi részesedést nem kapott, most szívesen megelégedett volna egy kisebb részesedési kulccsal is, de a vasut még nyolc százalékos sem akart fizetni, mert a vezetőség szerint ezt sem bírja meg a vállalat. Most a főváros azt fogja javasolni, hogy egyelőre fizessen a vasut átlagban 4 százalékos részesedést a bruttóból, a főváros többi részesedéskövetelésével pedig terheljék meg a vasutak részvényeseit. Ennek az lesz a következése, hogy 1922-ban, amikor a vasutakat a főváros át fogja venni: a részvényesek nem hogy megváltás címén pénzt kapnának a fővárostól, de ellenkezőleg: a részvényeseknek kell majd nagyobb összeget fizetniük a főváros pénztárába abból az alkalomból, hogy a főváros megszabadítja őket a vasutjoktól.